

Informácia o vzťahu schváleného limitu verejných výdavkov k rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025

Zákonom č. 101/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony účinným od 1. apríla 2022 boli do právneho poriadku SR prijaté ustanovenia týkajúce sa limitu verejných výdavkov s cieľom zabezpečenia dlhodobej udržateľnosti verejných financií.

Limitom verejných výdavkov sa rozumie maximálna výška celkových časovo rozlíšených konsolidovaných výdavkov verejnej správy v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu, pričom limit verejných výdavkov sa nevzťahuje na výdavky územnej samosprávy, prostriedky z rozpočtu Európskej únie a prostriedky štátneho rozpočtu určené na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, odvody Európskej únii, výdavky na správu dlhu verejnej správy, jednorazové výdavky a vplyv hospodárskeho cyklu na výdavky verejnej správy. Za prostriedky z rozpočtu Európskej únie sa považujú aj prostriedky mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

V súlade s prechodnými ustanoveniami upravenými v § 37m zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“) v roku 2022 Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (ďalej len „rada“) vypočíta a predloží na rokovanie Národnej rady SR do 75 dní po zverejnení správy o dlhodobej udržateľnosti limit verejných výdavkov na roky 2023 až 2025 na základe metodiky vypracovanej radou po dohode s Ministerstvom financií SR (ďalej len „ministerstvo financií“). Limit verejných výdavkov na roky 2023 až 2025 schvaľuje Národná rada SR uznesením.

Dohoda na metodike výpočtu limitu verejných výdavkov bola dosiahnutá dňa 22. decembra 2022. Rada 22. decembra 2022 predložila limit verejných výdavkov na roky 2023 až 2025 do Národnej rady SR (zohľadňujúc stav legislatívy k 13. decembru 2022).

Národná rada SR 22. decembra 2022 schválila novelu zákona o rozpočtových pravidlách, pričom bol do § 30aa doplnený nový odsek v znení:

„(22) Ak je aktivovaná všeobecná úniková doložka v súlade s osobitnými predpismi,^{42abe)} vláda nie je povinná zosúladiť rozpočet verejnej správy s limitom verejných výdavkov, ale je povinná predložiť národnej rade rozpočet verejnej správy, ktorého obsahom je informácia o vzťahu schváleného limitu verejných výdavkov k rozpočtu verejnej správy, za predpokladu, že to neohrozí fiškálnu udržateľnosť; v tomto prípade sa postup podľa § 4 ods. 3 druhej a tretej vety nepoužije. Ak je aktivovaná všeobecná úniková doložka a rozpočet verejnej správy je predložený národnej rade a limit verejných výdavkov nie je národnou radou schválený, vláda informuje národnú radu o vzťahu schváleného limitu verejných výdavkov k rozpočtu verejnej správy do 30 dní po schválení limitu verejných výdavkov. Ak po schválení limitov verejných výdavkov subjektov verejnej správy a ďalších súčastí rozpočtu verejnej správy rozpočtovaných v rozpočte verejnej správy a po schválení zákona o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok podľa § 4 ods. 3 dôjde k aktivácii všeobecnej únikovej doložky, vláda môže prekročiť limit verejných výdavkov, ktorý je súčasťou rozpočtu verejnej správy, za predpokladu, že to neohrozí fiškálnu udržateľnosť. Ak je aktivovaná všeobecná úniková doložka, postup podľa odseku 8 sa nepoužije; požiadavka na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti podľa odseku 1 tým nie je dotknutá. Limit verejných výdavkov je súčasťou rozpočtu verejnej správy od roku, od ktorého sa deaktivuje všeobecná úniková doložka podľa prvej vety.“.

^{42abe)} Nariadenie (ES) č. 1466/97 v platnom znení. Nariadenie (ES) č. 1467/97 v platnom znení.

V Národnej rade SR bol 22. decembra 2022 **schválený vládny návrh zákona o štátnom rozpočte na rok 2023** vrátane pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu (podaného 21. decembra 2022), ktorým sa v § 7 ods. 1 stanovil limit verejných výdavkov pre rok 2023 v sume **41 321 154 940 eur**.

Ministerstvo financií prepočítalo návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025 (predloženého na rokovanie NR SR) do metriky limitu verejných výdavkov (viď. popis v druhom odstavci), a to s cieľom jeho porovnania s limitom verejných výdavkov predloženým radou. Uvedené zobrazuje nasledujúca tabuľka:

Limit verejných výdavkov (v eur)

	2023	2024	2025
RRZ - LVV predložený do NR SR (22.12.2022) ¹	41 321 154 940	44 309 099 762	45 621 482 931
Výdavky RVS spadajúce pod LVV	41 313 764 484	44 668 703 832	46 547 502 099
Rozdiel (MF SR oproti RRZ)	-7 390 456	359 604 070	926 019 168

Z uvedeného vyplýva, že rozpočet verejnej správy na rok 2023 je v súlade s limitom verejných výdavkov na rok 2023 schváleným zákonom č. 526/2022 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2023 a zároveň aj s limitom verejných výdavkov na rok 2023 vypočítaným a predloženým radou do NR SR. Keďže limit verejných výdavkov vypočítaný a predložený radou na rokovanie národnej rady je rovný ako limit verejných výdavkov ustanovený v § 7 ods. 1 zákona č. 526/2022 Z. z., tak podľa § 7 ods. 2 tohto zákona sa uplatní limit verejných výdavkov ustanovený v § 7 ods. 1 zákona č. 526/2022 Z. z.

Pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom k vládnemu návrhu zákona o štátnom rozpočte na rok 2023 sa presunuli výdavky pôvodne rozpočtované v kapitole Všeobecná pokladničná správa do kapitoly Ministerstvo spravodlivosti SR v sume 33 mil. eur súvisiace so súdnou reformou a do kapitoly Ministerstvo zdravotníctva SR v sume 820 mil. eur (z toho na poistné za poistencov štátu 515 mil. eur). Uvedené zmeny nemajú vplyv na schodok rozpočtu verejnej správy. Poistné za poistencov štátu však má vplyv na celkové konsolidované príjmy a konsolidované výdavky rozpočtu verejnej správy. V metodike výpočtu, aktualizácie a hodnotenia plnenia limitov verejných výdavkov sa v časti **5 Vyhodnotenie plnenia limitu verejných výdavkov**, v bode **5.1 Položky zohľadnené pri vyhodnotení plnenia limitu** na str. 42, uvádza: „Treťou skupinou (metodických vplyvov) je poistné platené štátom. Zdravotné poistenie platené štátom za zákonom definovaný okruh osôb (napríklad nezamestnaní) zvyšuje výdavky štátneho rozpočtu a aj príjmy zdravotných poisťovní. Ide o transakciu medzi subjektmi verejnej správy, ktorá sa v zmysle metodiky ESA 2010 nekonsoliduje, čím sa navyšujú o rovnakú sumu príjmy aj výdavky verejnej správy⁷¹. Medziročné zmeny vo výške platby štátu potom vedú aj k zmenám v úrovni príjmov a výdavkov bez vplyvu na saldo verejnej správy.“.

Z uvedeného vyplýva, že rozpočet verejnej správy na rok 2023 je aj po pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu k vládnemu návrhu zákona o štátnom rozpočte na rok 2023 v súlade s limitom verejných výdavkov na rok 2023.

¹ <https://www.rrz.sk/limit-verejnych-vydavkov-na-roky-2023-2025/>

⁷¹ Zmeny v poistnom platenom štátom sa používajú na dofinancovanie potrieb v sektore zdravotníctva prostredníctvom verejnej a súkromných zdravotných poisťovní. Alternatívny spôsob, keď dochádza k dofinancovaniu verejnej zdravotnej poisťovne prostredníctvom zvýšenia jej základného imania, nemá vplyv na úroveň príjmov a výdavkov verejnej správy, keďže kapitálový transfer poskytovaný zo štátnych finančných aktív sa v zmysle metodiky ESA 2010 konsoliduje. Z pohľadu výdavkových limitov by obe transakcie mali byť neutrálne, preto sa zmeny v štátom platenom poistnom zohľadnia v rámci metodických vplyvov.

V rokoch 2024 a 2025 nie je rozpočet verejnej správy v súlade s limitom verejných výdavkov vypočítaným a predloženým radou do NR SR; limit verejných výdavkov na roky 2024 a 2025 zatiaľ nebol schválený národnou radou. Z tohto dôvodu bude pri príprave návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 potrebné identifikovať návrh konsolidačných opatrení, prijatím ktorých by bol zabezpečený súlad návrhu rozpočtu verejnej správy s limitom verejných výdavkov na roky 2024 a 2025 schválených Národnou radou SR.